

N:o 37.

Af Herr A. Hedin: Angående ändring af §§ 11, 12 och 32 Regeringsformen.

Förlidet års Konstitutions-Utskott, med anledning af tvenne i Andra Kammaren väckta förslag om ändring af Regeringsformens §§ 11—12, afgifna utlåtande N:o 2 innebar ett otvetydigt erkännande, att de för närvarande stadgade konstitutionella formerna för behandlingen af regeringsärenden, som angå förhållandet till främmande makt, ej äro tillfredsställande.

Samma åsigt är uttryckt i Första Kammarens diskussion om och dess, af formela invändningar förauledda, återremiss af nyssnämnda utlåtande.

Hvad slutligen angår Andra Kammarens uppfattning, så befarar jag ej att misstaga mig, när jag påstår, att dess med 91 röster — mot 68, hvilka afgåfvos för återremiss — beslutade afslag å utlåtandet betyder, att Kammarens majoritet ansåg Utskottets förslag bjuda blott en sken-reform af bestämmelser, i hvilka erfarenheten redan länge påkallat en vida längre gående förändring.

Jag anser mig därför ega giltiga skäl att hoppas på framgång, då jag nu förnyar mitt förslag för i fjor:

att ur § 11 uteslutas dels de ord, som bemyndiga Konungen att, på det sätt honom lämpligast synes, låta bereda och handhafva ministeriella mål;

att i samma § införes en föreskrift af samma innehåll, som § 26 i senaste unionskomiténs förslag, hvilken är

så lydande: "alla meddelanden till främmande makt eller till rikenas sändebud i utlandet skola, utan afseende å ärendets beskaffenhet, ske genom Utrikesministern;" samt

att § 12 förändras i enlighet med 1872 års Konstitutions-Utskotts af Andra Kammaren gillade förslag, dock med tillägg af en bestämmelse, i enlighet med sista unionskommitténs förslags § 22 mom. 3, att äfven "förberedande beslut" i de ärenden, hvarom § 12 handlar, skola i Statsrådet meddelas.

I afseende å motiven för detta förslag tillåter jag mig att hänvisa till min i fjor väckta motion och Andra Kammarens diskussion i ämnet. Härtill vill jag blott foga den erinran, att — medan vår grundlag tillåter Konungen att, utan Statsrådets hörande, vidtaga sådana åtgärder och ingå sådana aftal, som göra ett krig oundvikligt — vi i dessa dagar fått upplefva att se frågan: *krig eller fred* faktiskt, om än ej alldeles formelt, föreläggas Englands parlament och underställas dess afgörelse, som regeringen afbidar; att franska republikens författning (art. 9 af den supplementära *Loi sur les rapports des pouvoirs publics*) säger, att "Republikens president kan ej förklara krig utan båda Kamrarnes föregående samtycke"; samt att den garanti för en välbetänkt skötsel af Sveriges, ett litet lands, utrikes politik, som min motion afser, ej bör synas öfverdrifven i jämförelse med den, som hos de tvenne nyssnämnda stormakterna anses nödig, om det eljest är sant och oomtvisteligt, hvad en ledamot af sista unionskommittén yttrat, att "konstitutionella garantier för behandlingen af de diplomatiska ärendena äro en *livsfråga, i synnerhet för ett litet folk*."

Undantags-stadgandet i Regeringsformens § 32 har aldrig egt ens den svaga grund för sin tillvaro, hvarpå man kan förmoda att grundlagsstiftarne stödde sin uppfattning, då de nedskrefvo §§ 11—12 i 1809 års Regeringsform, nemligen behovet af skydd för ministeriella måls sekretess. Så mycket hellre bör det försvinna, när sistnämnda §§ tidsenligt förändras. Man är ej i stånd att inse, hvarför utnämning af sändebud hos främmande makter skall vara undandragen den garanti för undersökningen af den ifrågasattes "förtjenst och skicklighet", som § 28 i öfriga fall velat åstadkomma genom att till "Statsrådet" förlägga utnämningen till embeten och tjenster, och som kommer många befattningar till godo, hvilka — skulle man föreställa sig — måste anses vida mindre viktiga, än våra förnämste **representanters** hos främmande makter. Särskildt faller detta undantag i

ögonen såsom oförsvarligt, sedan det numera länge varit stadgadt, att konsuler skola nämnas i (sammansatt) Statsråd.

Jag har derföre den äran att föreslå,

att ifrågavarande undantagsstadgande upphäfves, i sammanhang hvarmed naturligtvis orden "inom riket" i första punkten af § 28 böra uteslutas.

Det kan tilläggas, att detta förslag ej är nytt: samma yrkande är för mera än ett halft århundrade sedan framställt af d. v. kanslirådet Aug. von Hartmansdorff i hans bekanta "Förslag till inrättningen af Sveriges statsförvaltning."

Jag föreställer mig, att bibehållandet af Regeringsformens paragrafers både ordningsföljd och antal kunde vinnas derigenom, att tjuguattonde paragrafens andra moment förvandlas till en ny § 32, hvilket ej synnerligen skall störa den ej allt för logiska följd, som Regeringsformen företer i framställningen af sitt mångartade innehåll.

Stockholm den 24 Januari 1878.

A. Hedm.

N:o 38.

Af Herr E. Clairfelt m. fl.: Om provincialläkarens aflöning och pensionering.

Sedan ej mindre Kongl. Sundhetskollegium i underdånig skrifvelse den 24 September 1877 dels anmält behovet af en förbättring i provincialläkarnes, med ett belopp af 1,500 kronor på stat uppförda löner, hvilka kollegiet på anförda skäl föreslagit måtte höjas till 2,000 kronor och efter

Bih till Riksd. Prot. 1878. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 8 Häft.